

Richard Layard, Olivier Blanchard, Rüdiger Dornbusch, Paul Krugman: *East-West Migration; The Alternatives*. The United Nations University. Printed in USA 1992, p. 94.

Europe in the 20th century has been a continent of large scale migration movements. Until the great depression of the 1930's Europe was an area of emigration, mainly to North America. But also within Europe there were extensive internal migration flows. After the WW II there has been two massive movements. First, from Southern Europe towards the North during the two decades of high economic growth and low unemployment in Western Europe. Another main movement has been from East to West. This took place as refugee migration immediately after the war and again in larger numbers since 1989 when the Berlin Wall was breached. But the major change took place when the Soviet Union broke down and the citizens were allowed to leave the country. The new passport law is effective from January 1st, 1993.

With this background, and as the barriers between East and West have come down, the above WIDER (The World Institute for Development Economics Research, based in Helsinki, Finland) report is most welcome. The pressure to move from the East poses the West a tremendous problem, as Lal Jayawardena, Director of the WIDER, states in the preface of the book.

The main reason for the pressure is that an Eastern European worker could increase his income by a multiple of ten by a "quite simple move". The alternatives for the labour flow would be goods and services, as well as capital flows to the East. Western Europe would benefit from the demand for its exports — thus also diminishing the pressure to migrate.

But there would still be the migration of labor. The main pressure would come from the 3.3 million ethnic Germans in Eastern Europe. According to the authors the majority of those, with the right to settle in Germany, will probably move in the next decade.

But how many others would like to move, is much more difficult to assess. In addition to the ethnic Germans there are some four million others from the former Soviet satellites and six million from the European Soviet area. As there is a backlog of unsatisfied migration in the East, a major scenario of the authors is that the desired migration over 15 years might be three million Germans and 10 milli-

on other to the West — i.e. about one million would-be immigrants a year.

Which are the prospects for desired migration? The wage gap between the two areas is huge. The process by which income differences get eliminated is slow. Also unemployment in the East is still rising. But the main determinant for emigration would be the availability of jobs in the West — and East. In the long-run an important factor is that the Western labor force will soon be shrinking, while the Eastern one expands. The Western employers have — according to the authors — begun to feel short of young and educated labor. And on the top of the problems are the prospects of ethnic upheavals, an example being the continued strife between Serbs and Croats. But there are many limitations, eg. how the receiving areas can absorb migrants and what kind of information channels there are.

Can the immigration be controlled? Control at the border can have only limited effect, provided tourism is allowed. Another control is inside the country. The real question is whether the work permit system can be enforced. There is also much illegal immigration. But the real issue is the legal migration, which depends on whether its effects are good or bad. A key issue from the point of view of the receiving area is the skill level of the migrant.

Concerning the long-run effects of the East-West migration a conclusion of the authors is that most likely this movement will be highly restricted. Referring to the freedom to move inside the European Community the authors state that "Western Europe should, if possible, be as open as the United States to people from the outside." USA admits 750.000 people a year.

In the short run the authors argue that if Western Europe would admit 300.000 people a year as primary immigrants or refugees, this would be no more than 0,1 per cent of its population — and less than 1/3 of the USA immigration. It is essential that the numbers are controlled. Newcomers could cause unemployment if they are allowed to surge, especially at times of economic recession, and this would be a major source of social tension. The authors recommend a nonracist immigration policy based on skill — with strong measures to control illegal immigration. The West can do better than to reerect the Berlin Wall. The authors conclude with a discussion of economic progress, free trade, investment and aid to the East.

The book "East-West Migration" provides a comprehensive and easily read statement of the prospects of migration flows between Eastern and Western Europe in the early 1990's. But the scene

is changing all the time. In the future there is need for a more detailed research on migration flows in the "new ethnic Europe".

Hopefully also Finnish scholars will be involved in the discussion. The Institute of Migration is working on a preliminary research program on Eastern European migration movements both from the Finnish and international point of view.

Olavi Koivukangas

Hjalmar Rantanen: Ruotsin avarassa sylissä. Eslöv 1992, 388 s.

Hjalmar Rantasen kirjan kannen alaotsikkona on **Ruotsinsuomalainen näkökulma Ruotsin siirtolais- (sulautus)politiikasta**. Kirjalla on monia ansioita, joista yksi merkittävä on se, että se kattaa ajallisesti kolme ja puoli vuosikymmentä eli koko Hjalmar Rantasen Ruotsissa viettämän ajan. Tähän on mahtunut toimittaja- ja teollisuustyön lisäksi karriääri Ruotsin työmarkkinahallituksessa AMS:ssa ja Ruotsin ammattijärjestössä LO:ssa. Ruotsin siirtolaispolitiikan muotoutuminen nykytilanteeseen on prosessina kestänyt tämän ajanjakson. Näkyvimmit päätökset ja linjaukset tehtiin 1970-luvun puolivälissä, jolloin Ruotsin valtiopäivillä vahvistettiin maan siirtolaisuus- ja maahanmuuttopoliittisiksi tavoitteiksi tunnukset **Tasa-arvo – Valinnanvapaus – Yhteistoiminta**. Kirja käsittelee myös Ruotsin valtiopäivillä siirtolaisuudesta käytyä keskustelua vuodesta 1904 lähtien. Kirjassa liikutaan myös Värmlannin ja Taalainmaan 1600-luvun suomalaismetsissä.

Kirjan on kustantanut **Ruotsinsuomalaisen kirjallisuuden tukiyhdistys Kirjakone** (osoite: 5212 Lobonäs, 820 01 Voxnabruk, Sverige). Tämä ruotsinsuomalaisten kirjailijoiden vuonna 1986 perustama aatteellinen yhdistys julkaisee kaksi kaudokirjallista teosta vuodessa. Kirjat lähetetään jäsenille automaattisesti. Toimintaidea on hyvä ja mahdollistaa kirjojen levityksen ruotsinsuomalaisen keskuudessa ohin kirjakauppaverkoston, joka ei muutamaa poikkeusta lukuunottamatta välitä suomenkielistä kirjallisuutta. Olisi suotavaa, että kirjan myynti organisoituisi Suomessa tai että kirja saisi Suomessa oman kustantajan.

Hjalmar Rantanen kuvaa moniulotteisesti Suomen ja Ruotsin yhteistä sodanjälkeistä historiaa ja sen kullisientakaisia tapahtumia. Täältä osin kirja sisältää paljon Suomessa julkaisematonta tietoa,

joka täydentää poliittisen historian tutkimuksessa olevia aukkoja. Kirja kuvaa varsin tarkasti Suomen ja Ruotsin poliittisten ja ammatillisten työväenliikkeiden suhteita ja niihin vaikuttaneita henkilöitä.

Saamme seurata Ruotsissa käytyä kamppailua suomen kielen asemasta pitkällä aikajanelalla, päättyen ruotsinsuomalaisten vähemmistöjulistukseen. Ruotsinsuomalaiset ovat uudessa taitekohdassa. Suomalaisia on asunut Ruotsissa aina. Tämän päivän ruotsinsuomalaisten pääosa asuu maassa pysyvästi ja yhä useampi suomalainen syntyy ja kuolee Ruotsissa. Vähemmistötaivoite on luonnollinen ja oikeutettu. Vähemmistöjen asemaa käsitellään eri foorumeilla, joista mainittakoon YK, ETYK ja EN. Historiaa ja valtioiden sisäisiä sekä ulkoisia rajaviivoja on piirretty voimapolitiikalla. Yhteiskuntien kehittäminen monikulttuurisiksi on muutamaa poikkeusta lukuunottamatta laiminlyöty. Näillä alueilla aikamme on täynnä ratkaisemattomia tilanteita. Pahimmillaan etniset ja kielelliset konfliktit ovat johtaneet sodan asteelle saakka.

Ruotsi on kulkeutumassa uuteen tilanteeseen. Maassa tulee olemaan muutaman vuosikymmenen kuluttua suomalaisten lisäksi muitakin etnisen ja kielellisen vähemmistön tuntomerkit täyttäviä ryhmiä. Suomalaiset täyttävät nämä tuntomerkit niin selvästi lukumääränsä, Suomen ja Ruotsin yhteisen historian ja sukupolvien perinteen johdosta, että virallisen Ruotsin on tavalla tai toisella tultava ruotsinsuomalaisia vastaan. Hyvin paljon riippuu ruotsinsuomalaisten omasta aktiviteetista lähivuosina. Muuten edessä on useimpien kohdalla ruotsalaistuminen ja sulautuminen. Hjalmar Rantanen ei ole sisällyttänyt kirjaansa näkemyksiä siitä, mikä olisi Suomen rooli tässä kehitysprosessissa. Suomen tulee maittemme välisten yhteistyösuhteiden puitteissa tukea ruotsinsuomalaisten vähemmistöasemaan tähtäviä toimenpiteitä.

Hjalmar Rantasen elämäнкаareen mahtuu paljon. Hänen aikaisempaan tuotantoonsa kannattaa tutustua. Hän on kirjoittanut vuosikymmeniä ennen Neuvostoliiton sortumista sen puuttuneista ihmisoikeuksista ja muista elementeistä, jotka myöhemmin keskeisesti vaikuttivat nopeaan, vieläkin käynnissä olevaan muutosprosessiin. Huomattava osa kirjassa kuvatusta on henkilökohtaisesti koettua ja elettyä. Allekirjoittaneen niin ikään läheinen kosketus kahden kirjassa kuvatun vuosikymmenen tapahtumiin antaa mahdollisuuden vertailla oman subjektivisen kokemusohjan kautta Hjalmar Rantasen näkökulmia ja hänen Ruotsin siirtolaisuuspolitiikalle antamaansa arvosanaa.

Risto Laakkonen